

ضرورت قانون اساسی

حفيظ الله زكي

یکی از مهمترین مسایل سیاسی و حقوقی در هر کشور، وضع، تصویب و اجرای قانون اساسی در آن کشور می باشد. اگر سوال شود که چرا انسانها به وضع و تصویب و رعایت قوانین و بخصوص قانون اساسی که مادر سایر قوانین به شمار می آید، نیاز دارند، در پاسخ به آن ما به بحث های عمیق فلسفی، جامعه شناختی، سیاسی، حقوقی و حتی روانشناختی ضرورت داریم که در اینجا نه مجال پرداختن به آن بحث ها و نه متناسب به اهداف نشریه آگاهی حقوقی می باشد و نه ضرورتی به آنها احساس می شود. لذا صرف برای درک عمیق تر از ضرورت قانون در جامعه و لزوم احترام و رعایت آن از سوی افراد به چند نکته اشاره می نمایم:

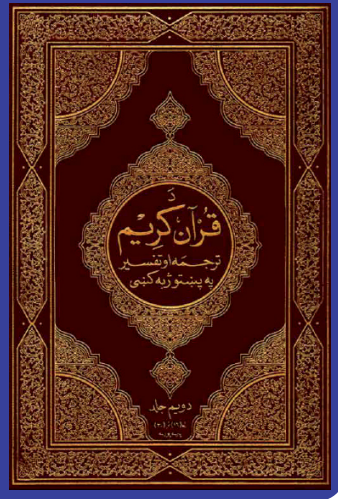
۱- انسان یا بر اساس طبیعت و یا بر مبنای ضرورت های زندگی، ناچار است برای رسیدن به خواست ها و رفع نیاز هایش در کنار یکدیگر زیست و زندگی نماید. زیست جمعی انسانها ادامه بقای آنها را در دنیا تضمین می کند و انسان به تنهایی قادر نیست ادامه حیات خود و خانواده اش را تضمین نموده و نیازهای مادی و معنویش را برآورده سازد و در برابر انواع تهدیدات و خطرات از خود محافظت و دفاع نماید.

بنابر این زیست جمعی انسان ها و تمایل آنها به کسب قدرت و ثروت بیشتر از یک طرف و منابع محدود در طبیعت از طرف دیگر، زمینه نزاع ها، کشمکش ها، جنگ ها و لشکر کشی ها را فراهم می سازد. نزاع هایی که در نتیجه زیاده خواهی ها و انحصار طلبی ها به وجود می آید، حیات جمعی انسان ها را به مخاطره انداخته و سبب بدبختی و عقب ماندگی آنها می گردد. به این دلیل نیاز به یک سلسله قواعد و موازینی که روابط و مناسبات اعضای جامعه را تنظیم نماید و حد و حدود رفتارها و عملکردهای آنها را در محیط زندگی شان تعیین کند، به شدت احساس گردید.

۲- پس از تعیین قواعد ضروری و مورد نیاز، انسان ها دریافتند که وضع قوانین و ضوابط به تنهایی کافی نیست و باید به منظور تامین حقوق افراد در برابر متجاوزین و تهیه لوازم و امکانات اقتصادی و فرهنگی که تهیه آنها از حد توانایی افراد بیرون است، دستگاهی را به نام «دولت» تاسیس نمایند.

۳- پس از تاسیس دولت در اغلب موارد، دولت ها به جای این که نظم را در جامعه مستقر سازند و وسایل و زمینه های رفاهی را برای مردم فراهم سازند، به دیکتاتوری و استبداد روی آوردند و به آزادی افراد لطمه زدند و راههای پیشرفت و توسعه جامعه را سد کردند.

بنابر این بشر در طول تاریخ تلاش کرد تا با وضع یک سلسله قواعد حقوقی و غیر حقوقی، رفتار دولت را تحت کنترل در آورده و از گرایش آن به انحصار و استبداد بکاهد. این قواعد که وظایف و مکلفیت های دولت را در برابر مردم و مکلفیت های مردم را در برابر دولت تبیین می کند و حدود اختیارات سازمانهای دولتی را مشخص می سازد، بعدها به نام قانون اساسی مورد پذیرش عام قرار گرفت و امروزه در تمامی جوامع عمل به قانون اساسی یک وظیفه ملی و انسانی و تخطی از آن چه از جانب نهادهای دولتی و چه از جانب افراد و اشخاص یک گناه و یا خیانت نابخشودنی به حساب می آید. در پرتو اصول و احکام مندرج در قانون اساسی است که آزادیهای عمومی افراد مورد احترام قرار می گیرد و کارکردهای دولت در چوکات مشخص و معین سامان می یابد و از ظلم و تجاوز تا حدودی جلوگیری می شود. بنابر این بدون قانون اساسی نه حقوق شهروندان تامین شده می تواند و نه نظم و ثبات دوامدار برقرار می گردد.

احکام القرآن

محمد عارف صباح

موروی یا دیلار منکوحه وی او د رضاعی ورور یا خور مورچی په خپله دغه ته شوه نوی څښکولی ده هغه سره د حرمت څه وجه نه جوړیږي. د رضاعی لور یا خوی نیا: د نسیبی لور یا خوی نیا خو یا دسړی خپله مور وی یا خواښی وی لیکن د رضاعی اولاد د نیا سره هیڅ رشته نوی. ... پاتی پر ۳ مخ کی

واده یا نکاح رضاعی محرمات: الحدیث: یحرم من الرضاع ما یحرم من النسب. تیره برخه کښی د رضاعی محرماتو صورتونه بیان شول ده دغه حکم با وجود بعضی صورتونه داسی دی چه د نسب په وجه حرمت ثابت وی او د رضاعت به وجه حرمت نه ثابتیږي هغه صورتونه دادی.

واده یا نکاح رضاعی محرمات: الحدیث: یحرم من الرضاع ما یحرم من النسب. تیره برخه کښی د رضاعی محرماتو صورتونه بیان شول ده دغه حکم با وجود بعضی صورتونه داسی دی چه د نسب په وجه حرمت ثابت وی او د رضاعت به وجه حرمت نه ثابتیږي هغه صورتونه دادی.

وسایل اثبات در محکمه

عبدالرحمن عظیمی

نمی شود. یعنی اقرار مجنون و طفلی که سن هفت سالگی را تکمیل ننموده صحت ندارد اما طفل ممیز در صورتی که از طرف ولی وی در امری اجازه اقرار داده شده باشد، صحت دارد. ۲- اقرار کننده در موردی که اقرار می نماید، ظاهر الحال مکذب آن نباشد. یعنی چیزی را که شخص اقرار می کند با جریان واقعه مطابقت داشته باشد.

چنانچه قانون مدنی در ماده ۱۰۰۸ تصریح نموده است: (مقر، به اقرار خود ملزم می باشد، مگر اینکه از طرف محکمه حکم به کذب اقرار او صادر شود. در این صورت به اقرار او وقتی داده نمی شود). ... ادامه در ص ۳

که اقرار عبارت است اعتراف یک طرف دعوی نسبت به حق غیر بالای خودش در پیشگاه محکمه، طور مثال شخص بگوید که من مبلغ یکصد هزار افغانی از عبدالله قرضدار هستم. این اقرارشخص محدود و مقید به قبولی جانب مقابل (مقرله) نمی باشد؛ زیرا وی هیچ نوع الزامیتی در مورد ندارد. در صورتی که قسمتی از این اقرار اقرار کننده رد شود، متباقی آن درست دانسته شده می تواند. بناءً اقرار دلیل مثبت است که مطابق احکام قانون تنها بالای خود شخص الزام آور می باشد.

شرایط صحت اقرار

۱- اقرار کننده باید عاقل و بالغ باشد، اقرار مجنون و صغیر درست دانسته

وسایل ثبوت که محکمه بر اساس آن حکم صادر می شود عبارت اند از:

الف- اقرار ب- بیینه (اسناد، شهود و قراین) ج- یمین و نکول (سوگند و خود داری از سوگند) اقرار:

اقرار در لغت به معنی اعتراف کردن بوده اما از لحاظ اصطلاح علم حقوق عبارت است از اخبار شخص نسبت به حق غیر بالای خودش در حضور محکمه. ماده ۱۰۰۱ قانون مدنی اقرار را چنین تعریف نموده است: «اقرار، عبارت است از اعتراف خصم نسبت به حق غیر، بالای خودش در محکمه.»

بنابراین تعریف قانونی گفته می توانیم

تعریف و شرایط اساسی تشکیل و صحت عقد

سید اسدالله حیدری

مجلسه به مشتری به فروش رسانیده و اثر حقوقی ممکن است موجب تعهد و التزام و یا نقل ثمن به بایع گردد. الف) ایجاد تعهد: مانند عقد بیع که تعهدات معینی برای بایع و مشتری ایجاد می نماید. بنابر این به موجب عقد بیع، بایع متعهد به انتقال مبیع به مشتری و مشتری متعهد به انتقال ثمن به بایع می گردد. ب) تعدیل یا تغییر تعهد: مانند توافق بر افزودن مدت یا شرطی بر تعهد مانند اینکه بایع مبیع را در برابر ثمن

موجب ایجاد اثر حقوقی می گردد و اثر حقوقی ممکن است موجب تعهد و التزام و یا نقل ثمن به بایع گردد. الف) ایجاد تعهد: مانند عقد بیع که تعهدات معینی برای بایع و مشتری ایجاد می نماید. بنابر این به موجب عقد بیع، بایع متعهد به انتقال مبیع به مشتری و مشتری متعهد به انتقال ثمن به بایع می گردد. ب) تعدیل یا تغییر تعهد: مانند توافق بر افزودن مدت یا شرطی بر تعهد مانند اینکه بایع مبیع را در برابر ثمن

مبحث اول - تعریف عقد: عقد در لغت به معنی گره بستن، ربط دادن، پیوند دادن ابرام و احکام، استوار داشتن و عهد و پیمان بستن به کار رفته است.

۱- تعریف عقد از نگاه حقوقی: حقوق دانان در تعریف عقد چنین ابراز نظر می کنند: «عقد عبارت از توافق دو یا بیشتر از دو اراده بر ایجاد اثر حقوقی و نقل، تعدیل و یا ازاله آن است.» از تعریف فوق به خوبی استنباط می گردد که عقد

مدنی او جزایی قانون سرغرو نه او د پولیسو دندی د هغوي په اړوند

محمد ابراهیم بری

و کړي؟ احتمالي ځوابونه دهواد د مدنی قانون په ۴۹۷ مادې کې داسی راغلی دی: ۱- عقد، د عقد کوونکی د دواړو خواوو څخه د یوه د ایجاب ارتباط دی د بلی خوا د قبولولو سره خود قانون د حکمونو په حدودو کې ۲- په عقد سره د هر یو عقد کوونکی التزامونه ... پاتی پر ۲ مخ کی

آیا حبیب الله د جزایی قوانینو احکام تر پښو لاندې کړي او که یا مدنی قوانین؟ د عبدالصمد کړنه د جزایی او مدنی قوانینو سره په ټکر کې ده که څه ډول؟ د پولیسو دنده په داسی پښو کې څه ده؟ آیا پولیس ددی واک لری چې دا پښه حل او یا په کې تحقیق او پلټني

ورته وایي چې مور د یو کال قرارداد لیکلي نه پنځلس زره افغانی کرایه درکوم او نه کور خالی کوم. حبیب الله چې دا ځواب له عبدالصمد څخه تر لاسه کړ د پولیسو حوزې ته یې خپله عرض پانه وړاندې او د حوزې د امر څخه یې وغوښتل چې عرض ته یې رسیده گي وشي. سوالونه: دا خیالي پښه څه ډول پښه ده؟

څلورمه برخه

دوهمه فرضی پښه: حبیب الله خپل کور د میاشتی په لس زره افغانی عبدالصمد ته په کرایه ورکوي او د یو کال لپاره قرارداد هم لیکي. خو د شپږ میاشتو په تیریدو سره چې په نرخونو کې ډیر بدلون راغلی، حبیب الله هم عبدالصمد ته وایي چې له بلي میاشتی څخه به ماته پنځلس زره افغانی کرایه را کوي او یا به کور خالی کوي خو عبدالصمد په ځواب کې

مدني او جزايي قانون سر غرونه او د پوليسو...

محکمي له پریکړې پرته نه مصادره کېږي.

د شخص ملکیت استملاک یوازې د عامه گټو د تامین په مقصد، د مخکیني او عادلانه بدل په ورکولو د قانون د د مخي مجاز دی دشخص دشتمني پلټنه او اعلان یوازې د قانون په حکم کیدای شي. د حقوقو د تحصیل کولو د قانون ۲۴ ماده داسی وضاحت را کوي.

۱- هر کله چې پورورې خپل ثابت پور د پورور کونکي د غوښتنې او د حقوقو د اداري د موظف شخص د بیان سره ادا نکړي، د پور ورکړه د جبر تنفیذ له لیاري سرته رسیږي.

۲- جبري تنفیذ په هغو مالونو صورت مومي چې د پور وړي په لمرني احتیاج کی شامل نه وي ۳- جبري تنفیذ د مالونو په سر د حقوقو د اراري په وړاندیز او اړوندي محکمي په تجویز تر سره کېږي.

۴- ددی مادی په دریمي فقری کې شامل مالونه د هغه موظف هیات چې د حقوقو د اداري استازي محلي اداري، ښاروالي، پولیس او نورو استازو او پورورې یا دهغه قایم مقام په وړاندي د داوطلبی او مزایدي په شکل د پور په اندازي خرڅیږي او پورورې ته ورکول کېږي. په دي اړوند د ضرورت په وخت کې د اهل خبره نظر اخیستل کېږي.

او ددی قانون په ۲۵-۲۶ مادو کې داسی راغلي دي.

۱- د پورورې د لمرني احتیاج عبارت له یو مسکن اوسیدو څخه دی چې په نشوالی کې شخص نشي کولای په عادي ډول ژوند وکړي.

۲- ددي مادي د لمرې فقر و سایلو لست د موظف هیات چې د حقوقو، ښاروالي او پولیسو استازو لخوا تثبیت په مرکز کې عدلبي وزیر او په ولایتونو کې د والیانو تادیري.

د حقوقو د تحصیل د قانون ۲۶ ماده داسی وایي:

که چیري پورورې ددی مادی د لمرې فقرې د شاملو مالونو د خرڅ څخه انکار وکړي، موضوع د جبري خرڅلاو لپاره د حقوقو د اداري لخوا واک لرونکي محکمي ته پیشنهاد کېږي. په داسی حالت کې محکمه د څارنوالانو له ډلي څخه یو څارنوال د مسخر وکیل په ډول ټاکي تر څو د متمد پورورې په ځای د هغه د غیر منقول خرڅ شوي جايداد اقرار د محکمي په وثیقه کې وکړي. دا اقرار د پورورې د اقرار په حکم دي.

د پورته ذکر شویو مادو پر بنسټ پولیس حق دا واک نلري چې په خپلواکه توگه عمل وکړي د ایمل کور تش او یا خرڅ کړي بلکه دلته هم پولیس دنده لري چې اجمل ته داسي رهنمايي وکړي تر څو د حقوقو اداري ته مراجعه وکړي او کله چې د حقوقو اداري د پښني په اړوند ټول مقدماتي کارونه سرته ورسول یو تن پولیس هم کولاي شي چې د هیات په ترکیب کې خپله دنده واخلي او یا د حقوق اداره د حقوق د تحصیلولو د قانون د ۲۶

مادی پر بنسټ د څارنوال د ټاکني لپاره اړوندي محکمي ته ولیږي.

له پورته یادو شویو مادو څخه داسی پایله لاس ته راځي که ټولي مدني پښني د حقوقو د اداري او اړوندو څانگو لخوا واک لرونکو محاکمو ته استول کېږي او دی قانون ټولي دولتي اداري دی ته اړ کړي چې ددي اداري سره مرسته او همکاري وکړي او پولیس هم چې ددولتي ادارو یوه څانگري څانگه ده هم مکلفه ده چې د حقوقو د اداري که مرسته وکړي خو د تحقیق او پلټني حق هیڅ ډول نلري او کولای شي چې د شاکي د مراجعي په وخت پولیس هغه شاکي د حقوقو اداری ته رهنمايي او وهڅوی.

دریمه فرضي پښنه: ایمل پنځوس زره افغاني له اجمل څخه په حسنه پور اخلي او وعده کوي چې یو کال وروسته به یې پور واپس ورکوي. اما د یو کال تیریدو څخه وروسته اجمل څو ځله خپل قرض له ایمل څخه غواړي ولي ایمل دهغه پور بیرته نه ورکوي. اجمل محکمي ته حاضرېږي او د محکمي په وړاندي خپله دعوی کوي په پای کې محکمه حکم کوی چې د ایمل د کور یوه برخه خرڅه او دهغه د قیمت څخه د اجمل پور ورکړي. اجمل په داسی حال کې چې د محکمي پرېکړه په لاس لري د پولیسو حوزی ته راځي او د پولیسو دحوزی له امر څخه غوښتنه کوی چې د ایمل کور خرڅ او یا خالی کړي او دی په خپل حق ورسوي.

احتمالي سوالونه:

۱- پښنه څه ډول پښنه ده؟
۲- آیا پولیس واک لري چې کور تخلیه یا خرڅ کړي؟
۳- د پولیس دنده په داسی حالت کې څه ده؟

احتمالي ځوابونه:

د هېواد مدنی قانون په ۱۲۸۸ مادی کې داسی راغلي دي: قرض دداسی عقد عبارت دی چې د هغی په موجب د عقد دواړو خواوو څخه یو د نقدو پیسو یا یوه عیني ملکیت چې مثلي وي بلی خوا ته نقل کې چې بل طرف د هغی مثل په نوعی، اندازه او صفت کې د ټاکلی مودی وروسته قرض ورکونکی ته رد کی.

د همدې قانون په ۱۲۹۲ مادی کې داسی ذکر شویږي.

قرض اخیستونکي د کمیت او کیفیت له لحاظ دشي د مثل په ردولو او په هغه وخت او ځای کې چې پرې موافقه شوي. مکلف دي، که تر مخه د ردولو وخت او ځای نه وی ټاکل شوی، قرض اخیستونکي کولای شي هروخت چې یې زړه وغواړي هغه د عقد په ځای کې بیرته ورکړي.

د پورته مادو په بنسټ دا عقد یو مدنی د دوتنو تر منځ دی او دواړه خواوی یو دبل په وړاندي حقوق او وجایب لری.

د هېواد د اساسی قانون ۴۰ ماده داسی وایي ملکیت د تیري څخه خوندي وي هیڅوک دملکیت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي مگر د قانون د احکامو په حدودو کې د هیچا ملکیت د قانون د حکم او د باصلاحیته تر څېړنی لاندې نیول کېږي.

د یو بل په مقابل کې تیرېږي. له پورته مادی څخه داسی جوتیري چې په دي فرضي پښنه کې یو عقد د دوه کسو د ارادو پر بنسټ تر سره شوي دي دهمدی مدني قانون په ۶۹۶ مادی کې داسی ذکر شوی دی.

۱- د عقد نافذیدو وروسته لازم گڼل کېږي د عقد څخه رجوع او دهغه تعدیل یې د دواړو خواو د رضا یا دقانون د حکم په غیر جواز نلري.

۲- په هغه صورت کې چې استثنایي حادثي یا طبیعی آفتونه یا داسی واقعي ظهورو کې چې دهغه اټکل عکس ته وي او پورورې د ماه په علت دداسی سختیو سره مخامخ شي چې هغه په فاحشی خساري تهدید کړي که څه هم د عقد څخه د پیدا شوي التزام تنفیذ تسجیل نه وي محکمه کولي شي چې د عقد دواړو خواوو دگټو د مورزني وروسته د پور وړي دا ډیر مشکل التزام تر یوي عادلانه اندازي پوري را کښته کې د دي حکم په خلاف هر قسم موافقه باطله گڼل کېږي.

له پورته مادې څخه داسي پوهیدلي شو کله چې یو تن د ټولو شرایطو او رکنونو سره یو عقد د خیار څخه پرته لاسلیک او یا منقول کړ عقد لازمي او پر دواړو خواوو یو شمیر حقوق او وجایب رامنځ ته کېږي چې د هغو حقوقو او وجایب ماتول او نه رعایت کول ماتونکي اړخ ته مسولیت متوجه کوي.

بناء حبيب الله نه شي کولای او دا حق نلري چې له عبدالصمد څخه زیاته کرایه وغواړي او یا هغه د کور خالی کولو ته مجبور کړي.

د هېواد د اساسی قانون (۳۲) ماده کې داسی راغلي دی.

پور د پورورې د ازادې د سلیدو یا محدودیدو سبب کیدای نشي. د پور د بیرته اخیستلو لارې چارې او وسایل د قانون له لیاري تنظیمېږي.

د حقوقو د تحصیل دقانون لمرې ماده

۲- د محکمي او حقیقی اشخاصو مدني او تجارتي حقوق د اسلامي شریعت د حنفي فقهې او ددی قانون د حکمونو سره سم تحصیل کېږي.

د همدی قانون په دوهمه مادی کې داسی راغلی د حقوقو د تحصیل د قانون تطبیق په مرکز او ولایتونو کې د عدلی وزارت د حقوقو د څانگو له لیاري تر سره کېږي.

او بیا په دریمی مادی د دی قانون کې داسی لولو ټولي دولتي اداري او خصوصي موسسات مکلف دی چې ددی قانون د حکمونو په تطبیق کې د عدلی وزارت سره همکاري وکړي.

دمدنی اصولو د محاکماتو د قانون په ۱۲ مادی کې داسی بیان شوی دی.

۱- د مدنی حق استدعا د رسمی عریضی په واسطه غوښتل کېږي.

۲- حقوقی عریضی محکمو ته په مستقیم ډول یا د حقوقو د څانگو له لیاري محکمو ته وړاندی کېږي او تر څېړنی لاندې نیول کېږي.

کلالی سنگر خیل عزیزي

مذکور این طور صراحت دارد: "مامور ضبط قضایی حق دخول را به منزل شخص ندارد مگر به اجازه ساکن یا اجازه قاضی محکمه با صلاحیت ،مامور ضبط قضایی صلاحیت دارد در حالت جرم مشهود خواه جنایت باشد یا جنحه به منزل متهم داخل شود وبه تفتیش آن بپردازد و اشیاء و اوراقی را که جهت کشف حقیقت به نزد مامور ضبط قضایی به اساس آثار که در آن موجود است مفید معلوم شود اخذ نماید در حالات جرم مشهود مامور ضبط قضائی بعد از دخول به منزل و تفتیش در خلال مدت یک ماه به سلسله سارائوالی تایید قضای محکمه با صلاحیت را دایر بر صحت اقدام مذکور حاصل می کند." به اتمکاه ماده ۳۴ قانون فوق، دخول به منزل اشخاص منع قرار داده شده است مگر به استثنای حالات ذیل:

۱- در صورت که صاحب منزل اجازه دخول به منزل را به رضایت خود داده بدون در نظر داشت اینکه شخص عادی باشد و یا مامور موظف دولت، عمل غیر قانونی را مرتکب شده باشد و به حیث متخلف و متجاوز به حقوق و آزادی های افراد جامعه مستوجب مجازات دانسته می شود.

دین مقدس اسلام حرمت مسکن را محترم شمرده و مسلمانان را اجازه نمی دهد تا بدون مجوز شرعی واستیذان صاحب خانه داخل منازل اشخاص غیر شوند. خداوند (ج) در سوره النور آیه ۲۷ قرآن شریف چنین ارشاد مینماید ترجمه: "ای مومنان در نیاید به خانه هایی که غیر از خانه های شماست تا آن که اجازه بگیرد و سلام کنید بر اهل آن، این بهتر است برای شما شاید بپذیرید.

همچنان به اساس فرموده حضرت محمد (ص) باید شخص سه مرتبه سلام بگوید و اجازه داخل شدن را بگیرد. اگر با آن هم اجازه نیافت واپس بر گردد، قوانین کشور ما با پیروی از ارشادات دین مبین اسلام تعرض بر مسکن را ناجایز پنداشته است.

چنانچه در تعدیل قانون اجراءات جزائی تحت فصل تلاشی اشخاص دخول به منزل و تفتیش آن ماده ۳۴ قانون

مصوونیت مسکن

مذکور را طوری کرایه، اجاره و رهن تحت استفاده خود قرار داده در آن حیات به سر میبرد طوری که دیده میشود در این جا مسکن به معنی سرینا یا محلی که شخص در آن جا زندگی شباروزی خود را می گذراند بناء مسکن محلی است که عامه مردم در آن حق دخول را نداشته و شخص ساکن طوری که خواسته اش باشد در آن حیات بسر می برد. بر عکس در محلاتی که عامه مردم در اوقات معین حق دخول را داشته باشند آنرا مسکن گفته نمی توانیم.

حرمت تعرض بر مسکن

از این که مسکن محل رهایش واقعی شخص پنداشته می شود وموصوف حق دارد طوری آزادانه بدون آنکه به حقوق سایر افراد صدمه وارد آورد در آن جا حیات به سر برد ،هر گا شخص دیگری این حق را اخلال نموده بدون اجازه صاحب منزل ویا حکم قانونی محکمه با صلاحیت، در آن داخل شود بدون در نظر داشت اینکه شخص عادی باشد و یا مامور موظف دولت، عمل غیر قانونی را مرتکب شده باشد و به حیث متخلف و متجاوز به حقوق و آزادی های افراد جامعه مستوجب مجازات دانسته می شود.

محترم شمرده و مسلمانان را اجازه نمی دهد تا بدون مجوز شرعی واستیذان صاحب خانه داخل منازل اشخاص غیر شوند. خداوند (ج) در سوره النور آیه ۲۷ قرآن شریف چنین ارشاد مینماید ترجمه: "ای مومنان در نیاید به خانه هایی که غیر از خانه های شماست تا آن که اجازه بگیرد و سلام کنید بر اهل آن، این بهتر است برای شما شاید بپذیرید.

همچنان به اساس فرموده حضرت محمد (ص) باید شخص سه مرتبه سلام بگوید و اجازه داخل شدن را بگیرد. اگر با آن هم اجازه نیافت واپس بر گردد، قوانین کشور ما با پیروی از ارشادات دین مبین اسلام تعرض بر مسکن را ناجایز پنداشته است.

چنانچه در تعدیل قانون اجراءات جزائی تحت فصل تلاشی اشخاص دخول به منزل و تفتیش آن ماده ۳۴ قانون

انسان به منظور امرار حیات و معیشت زندگی نیاز به امن و مصونیت اجتماعی و فردی دارد.

دولت که خود را حامی و پشتیبانی حقوق و آزادی های مردم می داند، سعی دارد تا شرایط لازمه زندگی انسانی را برای افراد جامعه تأمین نماید، بالوسيله قوانین، حقوق و آزادی های افراد جا معه را تنظیم می نماید بلکه در عمل نیز ارگان های ذیصلاح و موظفین خدمات عامه را به رعایت از قوانین موضوعه موظف ساخته از تجاوز به آزادی های مشروع افراد به هر نحوی که باشد جلوگیری به عمل می آورد.

قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان در فصل دوم (حقوق اساسی و وجایب اتباع) در ضمن سایر حقوق، آزادی ومصوونیت اتباع را در ماده ۳۸ خویش در مورد تأمین مصوونیت مسکن به همه اتباع به طور ذیل تضمین نموده است. " مسکن شخص از تعرض مصئون است.

هیچ شخص، به شمول دولت، نمی تواند بدون اجازه ساکن یا قرار محکمه با صلاحیت و به غیر از حالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

در مورد جرم مشهود مامور مسوول می تواند بدون اجازه قبلی محکمه به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش، در خلال مدتی که قانون تعیین می کند قرار محکمه را حاصل نماید."

هرگاه در مورد رعایت مصوونیت منزل از طرف اشخاص عادی و یا مؤظفین دولت تخلف صورت گیرد مواد خاص قانون حالات متخلف را ذکر و به متخلف مؤیده جزائی را پیش بینی کرده است.

پس باید دانست که کدام محل را منزل یا مسکن گفته می توانیم، مسکن عبارت از محل رهایش واقعی شخص یا جای بود و باش که شخص در آن امرار حیات می نماید می باشد، فرق ندارد که محل مذکور متعلق به خود شخص بوده ویا آن که محل

تعریف و شرایط اساسی تشکیل و صحت عقد ...

.../ در تعریف مزبور و ماده ۴۹۷ قانون مدنی کشور نیز بدان اشاره شده است در صورتی ایجاد می گردد که قانون بر آن تصریح نموده باشد.

بنابر این توافق باید موجب اثر حقوقی باشد؛ زیرا در صورتی که توافق دو اراده ایجاد تعهد ننماید، عقد آن طوری که در تعریف مذکور و ماده ۴۹۷ قانون مدنی بدان تصریح گردیده است حاصل نمی گردد؛ مانند این که شخص دیگری را برحسب آداب اجتماعی به مهمانی دعوت نماید و مدعو نیز این دعوت را بپذیرد. در چنین توافقی طرفین قصد ایجاد تعهد حقوقی را ندارند بنابر این در صورتی که مدعو از آمدن به مهمانی امتناع ورزد و یا داعی از دادن مهمانی منصرف شود مسوولیتی متوجه هیچ یک نمی گردد؛ زیرا چنین توافقی عقد به شمار نمی آید.

۲- تعریف عقد از نگاه قانون مدنی کشور:

در ماده ۴۹۷ قانون مدنی کشور چنین تعریفی از عقد ارایه شده است:

۱- عقد عبارت از توافق دو اراده است به ایجاد، تعدیل یا ازاله حق در حدود قانون
۲- به اثر عقد وجایب هریک از عاقدین در برابر یکدیگر مرتب می گردد.
۳- تعریف عقد از نگاه اسلامی در حقوق اسلام عقد با در نظرداشت عامل تعداد اراده اشخاص در انشای آن به دو صورت عام و خاص تعریف شده است. فقهای مالکیه، شافیه و حنابله و آنانی که یک اراده را برای صحت پاره ای از عقود کافی می دانند هر آنچه را شخص مصمم به انجام آن می شود عقد می دانند؛ اعم از اینکه یک اراده صادر شده باشد مانند وقف، ابرا و طلاق و یا اینکه در انشا یا

وسایل اثبات در محکمه ...

۳- اقرار اقرار کننده وابسته به شرط نباشد. اما زمانی اقرار وابسته به شرط شده می تواند که رسیدن آن شرط عرفاً امکان پذیر باشد.

۴- اقرار مقرر به جبر و اکراه گرفته نشده باشد. در صورتی که اقرار به جبر و اکراه گرفته شده باشد، هیچ اثر قانونی بر آن مرتب نمی گردد.

۵- اقرار عندالمحکمه صورت گرفته باشد. اقرار خارج از محکمه اعتبار شرعی و قانونی نداشته شرعاً و قانوناً کدام الزامیت را به اقرار کننده بار نمی آورد.

طوری که گفتیم اقرار کننده به اقرار خود ملزم می باشد و همچنان اقرار باید در محکمه صورت گیرد.

در صورتی که محکمه به کذب اقرار حکم صادر بنماید، الزامیتی را برای مقرر بوجود نمی آورد. اینکه آیا اقرار تجزیه را می پذیرد یا نه؟ قانون مدنی در ماده ۱۰۰۲ شرح می دارد: «اقرار به قبول مقررله مربوط نبوده، مگر از طرف او رد شده می تواند، اگر بعضی از آن رد شود اقرار در باقی صحیح است.»

در رابطه به تجزیه اقرار باید گفت که اقرار تجزیه را نمی پذیرد به این معنی که در یک موضوع واحد مقرر نمی تواند اقرار تجزیه شده را ارایه بکند؛ ولی نکته قابل توجه این است در صورتی که وقایع متعدد با هم ارتباط نداشته باشد تابع این امر نمی باشد، آن هم در صورتی که وقایع متعدد باید غیر مرتبط بوده که وجود یکی از وقایع مستلزم وجود واقعه دیگر نباشد. قابل یاد آور است زمانی که اقرار کننده در اموری در پیشگاه محکمه اقرار نماید به هیچ صورت از اقرار خویش رجوع کرده نمی تواند.

- بینه: یکی از وسایل ثبوت که اسباب حکم محکمه قرار گرفته، محاکم در حین رسیدگی قضایا از آن استفاده می کند، بینه می باشد. بر اساس احکام قانون اصول محاکمات مدنی بینه شامل اسناد، شهود، قرائن قاطعه و قرائن مستنبطه می باشد که به شرح آتی طور فشرده هریک آن بیان می گردد:

۱- اسناد: یکی از وسایل ثبوت در پیشگاه محکمه اسناد بوده که قانون اصول محاکمات مدنی در ماده ۲۸۲ آن را به دو نوع بیان نموده است: اسناد رسمی و عرفی.

اسناد رسمی: عبارت از همان سندی است که موظف عامه یا کارکنان خدمات عامه به اساس احکام قانون در حدود صلاحیت اختصاصی خویش آنچه را به حضور شان گزارش می یابد و یا از اشخاص ذی علاقه کسب می کند در آن درج و ثبت نموده باشد. همچنان فیصله ها و قرار های قطعی محاکم در صورتی که عاری از جعل و تزویر بوده دارای ثبت محفوظ قضا و یا اداره دولتی باشد، اسناد رسمی شناخته شده منجبت اسناد مثبت دلیلی الزام و اثبات می باشد.

۲- اسناد غیر رسمی (عرفی): قانون مدنی در ماده ۹۹۱ خویش ضمن توضیح اسناد رسمی در قسمت اخیر به شرح اسناد غیر رسمی پرداخته چنین تصریح می دارد: «سند رسمی ورقی است که موظف عمومی یا کارکنان خدمات عامه به اساس احکام قانون در حدود صلاحیت اختصاصی خویش آنچه را به حضور شان گزارش می یابد یا از اشخاص ذی علاقه کسب می کند، در آن درج و ثبت نموده باشد.

در صورتی که ورق مذکور صفت سند رسمی را کسب نموده، مگر اشخاص ذی علاقه به آن امضاء، مهر و نشان انگشت نموده باشد، حیثیت سند عرفی را دارد.»

بنابر صراحت این ماده اسناد عرفی به سندی گفته می شود که طرفین به توافق همدیگر تحریر نموده و در اخیر اسناد مذکور امضاء و نشان انگشت ایشان گذاشته شده باشد.

همچنان بر اساس ماده ۲۸۹ قانون اصول محاکمات مدنی اسناد عرفی عبارت از سندی است که به خط و کتابت شخص تحریر و امضاء شده باشد و توسط اهل خیره تثبیت گردد

مانند سند رسمی مدار اعتبار می باشد. مینوت مکاتب، تیلگراف و سایر اسناد امضاء شده در دفتر مربوطه حیثیت سند عرفی را دارد.

شهادت: شهادت از لحاظ قوت اثبات در دعوی بعد از اسناد به درجه دوم قرار دارد. قانون اصول محاکمات مدنی در ماده ۳۲۱ در مورد شهادت شهود چنین تصریح داشته است: «شهادت شهود عبارت است از اخبار به حق در مجلس قضا به لفظ اشهد.»

شهادت شهود طوری که شخص به لفظ اشهد از یک موضوع خبر دهد قسمی که شخص در حضور قاضی و طرفین دعوی در محکمه بگوید که دین احمد بالای محمود حقیقت دارد. خبر دهنده را شاهد و شخصی که خبر به مفاد آن تمام می شود مشهود له و کسی شهادت به ضرر آن واقع می شود مشهود علیه گفته می شود.

برای این که شهادت صحت پیدا نماید شرایط ذیل لازمی دانسته می شود:

- شاهدان باید عاقل، بالغ، بینا، گویا و عادل باشند و شهادت شان برای جلب منفعت و یا دفع ضرر نباشد و ضمناً شهادت به حضور طرفین دعوی، در مجلس قضا به طور انفرادی ادا گردد. البته بحث شهادت وسیع بوده که اینجا تفصیل بیشتر را می نماید انشاء الله در شماره های بعدی روی آن بحث خواهد شد. قرائن: قرائن بدو دسته منقسم گردیده است. قرائن قاطعه.

قرائن مستنبطه. قرائن قاطعه آن است که به دلالت آن، وجود یک امر مجهول معلوم گردد و این دلالت قرینه را به واقعیت تبدیل نموده از آن در اصل موضوع استفاده به عمل بیاید. طور مثال شخص برای مدت طولانی تصرفات مالکانه بالای یک ملکیتی را داشته و شخصی دیگری این ملکیت و تصرفات وی را مشاهده نموده بدون هیچ نوع عذر قانونی ممانعت و یا شکایتی در مورد به مراجع عدلی و قضایی ننموده، در صورتی که شخص بعداً ادعای مالکیت آن ملک را بنماید، در این صورت محکمه تصرفات مالکانه مالک را منجبت قرینه قاطعه پذیرفته، ادعای مدعی ملکیت را منتفی می داند.

قراین مستنبطه عبارت از قرینه ای است که هیأت قضایی در محکمه از جریان دعوی و حالات مربوط به دعوی استنباط نموده و به حیث یک دلیل به آن اتکاء می نماید؛ اما در صورت موجودیت نص صریح قانون استناد به این قرینه جواز ندارد.

یمین (سوگند) و یا نکول (خوداری از سوگند): سوگند حق مدعی است در صورتی که مدعی در ادعای خویش اسناد و مدارک اثباتیه لازمه را در محکمه ارایه کرده نتوانست بر مدعی علیه سوگند را توجیه می نماید. در صورتی که مدعی علیه سوگند یاد نمود، دعوی مدعی رد شده، محکمه به قطع خصومت حکم می نماید. طوری که تذکر یافت سوگند حق مدعی است، در صورتی که مدعی از این حق منصرف گردد در این حالت هیأت قضایی حکم به ترک خصومت را در زمینه صادر می نماید.

هرگاه مدعی علیه از ادای سوگند خود داری کرد یعنی نکول نماید، در این حالت محکمه او را مکلف به رد و سپردن مدعی بها می نماید. قانون مدنی این موضوع را در ماده ۱۰۲۰ چنین تصریح می دارد: «هرگاه طرفی که قسم به او توجیه گردیده، بدون رد آن به طرف دیگر، از آن نکول نماید یا طرفی که قسم به او رد شده، نکول اختیار کند، دعوی به ضرر او خاتمه می یابد.»

در این بحث به طور مختصر از سوگند و نکول یاد آوری شده، خواننده گان محترم جهت کسب معلومات بیشتر می توانند به کتب فقهی و قوانین نافذ مراجعه نموده به غنا مندی معلومات خویش بیفزایند.

اسناد عرفی

مطابق به تعریف بند دوم این ماده «در صورتی که ورق مذکور صفت سند رسمی را کسب نموده، مگر اشخاص ذی علاقه به آن امضاء، مهر یا نشان انگشت نموده باشند، حیثیت سند عرفی را دارد.»

در مورد حجت بودن اسناد رسمی در ماده ۹۹۲ قانون مدنی می خوانیم: «محتویات اسناد رسمی مندرج ماده (۹۹۱) این قانون حجت شمرده می شود، به شرطی که از جعل و تزویر که قانوناً تصریح شده، خالی باشد. «این قانون در ماده ۹۹۵ بند اول دارد: «صدور ورق عرفی از طرف امضاء کننده اعتبار داده می شود، مگر اینکه شخص از امضاء، مهر و نشان انگشت خود صراحتاً

اسناد مدار حکم در ملکیت ...

تملیک، هبه، ترکه، تقسیم، تبادلۀ زمین، ابراء خط، اصلاح خط و سند فیصله قطعی که مستند بر اسناد املاکی قبلی صادر گردیده و حاوی شرایط زیر باشد:

- دارای ثبت محفوظ به دیوان قضاء باشد؛
- مبطل آن موجود نباشد؛
- زمین داخل وثیقه شرعی در صورتی که تابع مالیه بوده، به دفتر مالیه قید باشد.
- ۲- فرمان دولت، فرمان حکومت (صدارت) و سند خرید زمین از ملکیت دولت که شرایط ذیل را دارا باشد:
- از اداره با صلاحیت صادر شده باشد؛
- مبطل آن موجود نباشد؛
- در صورتی که زمین تابع مالیه بوده به دفتر مالیه قید باشد.

طرف پلوان شریکان و اهالی محل که زمین در آن موقعیت دارد، تصدیق شود.

۶- سند رسمی ملکیت زمین که شرایط ذیل را دارا باشد:

- سند مدارحکم زمین موجود باشد.
- سند بعد از تصفیۀ قانونی زمین صادر شده باشد.
- سند در دفتر اساس املاک و مالیه ثبت باشد.
- بالای زمین ادعا موجود نباشد.
- ۷- سند ملکیت زمین (قباله شرعی) که شرایط ذیل را داشته باشد:
- سند بعد از تصفیۀ قانونی زمین، از طریق محکمه مربوط ترتیب و صادر شده باشد؛
- در دفتر اساس املاک و مالیه ثبت باشد.

اگر سند دولتی تایید شده ملکیت قطعه زمینی را داشته باشید، کسی نمی تواند ملکیت تان را غصب کند. در صورتی که ملکیتی را می خرید باید اسناد مدارحکم ملکیت ان را از مالک قبلی اخذ نمایید. اگر زمین قبلاً در دفتر اساسی ثبت اراضی خصوصی ثبت نشده، باید ثبت گردد.

نبود اسناد مدار حکم

الف) اگر اسناد مدار حکم ملکیت نداشته باشید، آیا مالک زمین تان نیستید؟ قانون تنظیم امور زمینداری در بند اول ماده هشتم می گوید: «زمینداری که سند مدار حکم نداشته و زمین متصرفه وی ثبت دفتر املاک دولتی نبوده و اشخاص دیگر نیز ادعای ملکیت در آن نکرده و علایم آبادی و کار زراعتی در آن مشاهده شود و پلوان شریکان بیشتر از ۳۵ سال تصرف او را تأیید بدارند و تحت پروژۀ دولتی قرار نداشته باشد، زمین مذکور الی صد (۱۰۰) جریب اصل مساحت به اساس تصرف مالکانه ملکیت شخص محسوب می گردد.»

ب) برخی اوقات فردی اسناد مدار حکم ملکیت اش مفقود می گردد. ممکن کسی با استفاده از شرایط در صدد غضب ملکیت وی بر آید. ماده دوازدهم قانون تنظیم امور زمینداری در این مورد می گوید: «هرگاه سند ملکیت زمین یا سند توزیع از نزد شخص مفقود شود، مثنی آن برایش داده می شود.»

۳- سند مالیه دهی که شرایط ذیل را داشته باشد:

- مبطل آن موجود نباشد؛
- به دفتر اساس املاک ثبت بوده و قبل از ۱۵ اسد سال ۱۳۵۴ تکت مالیه دهی را داشته باشد.
- ۴- سند حقه که حایز شرایط ذیل باشد:
- مبطل آن موجود نباشد؛
- به دفتر اساس املاک و مالیه ثبت باشد.
- ۵- سند عرفی تحت شرایط ذیل مدار حکم می باشد:
- فروشنده زمین، سند مدار حکم داشته باشد.
- سند عرفی قبل از تاریخ ۱۵ اسد سال ۱۳۵۴ ترتیب و مشتری قبل از سال ۱۳۵۷ فوراً اظهار نامه را خانه پری و بعد از تصدیق پلوان شریکان همان قطعه به شعبۀ مربوطه تسلیم داده باشد. در محلاتی که قبل از سال ۱۳۵۷ توزیع اظهار نامه صورت نگرفته و یا صورت گرفته، اما دفتر ثبت آن از بین رفته باشد، درحالی که بالای زمین ادعا موجود نباشد و خرید زمین و تصرف خریدار بر آن از

انکار نماید. مگر اینکه قانون خاص طور دیگری حکم نموده باشد.»

همیشه قبل از خرید زمینی با استفاده از اسناد مدار حکم، غصبی نبودن زمین را معلوم کنید. اگر وقت و زمینه تحقیق بیشتر برای صحت ادعای فروشنده داشته باشید، از ادارات مربوطه و سایر پلوان شریکان نیز معلومات جمع آوری کنید.

اگر سند دولتی تایید شده ملکیت قطعه زمینی را داشته باشید، کسی نمی تواند ملکیت تان را غصب کند. در صورتی که ملکیتی را می خرید باید اسناد مدارحکم ملکیت ان را از مالک قبلی اخذ نمایید. اگر زمین قبلاً در دفتر اساسی ثبت اراضی خصوصی ثبت نشده، باید ثبت گردد. اکنون که انواع اسناد را دانستیم، نوبت معرفی اسناد مدار حکم می رسد. بند ۱۶ ماده سوم قانون تنظیم امور زمینداری: «اسناد مدارحکم ملکیت، اسنادی مندرج ماده پنجم این قانون است که در آن مشخصات زمین مالک ثبت می باشد.»

اسناد مدار حکم ملکیت

۱- سند شرعی محکمه مبنی بر خرید،

احکام القرآن ...

کبری او نکاح کیدلی شی د هغه تفصیل دادی:

۱- د یو سړی په نکاح کبني د دوه محرمه ښځي جمع کول.

لکه دوه خویندی یا ترور او وریره د یوه سړی په نکاح کبني را تلل پدغه مسئله کبني د فقهاؤ کلیه قاعده داده:

کله چه دوه ښځي داسی وی چه یوه پکبني (نر) نارینه، فرض کړی نو دهغوی په خپل میخ کبني نکاح جائزه نه وی لکه دوه خویندی چه یوه خور وورور فرض کړی نو د وورور او خور نکاح نشی کیدلای دغه شان دوه خویندی هم په یو نکاح کبني نشی جمع کیدلی: د خویندو (وان تجمعوا بین الاختین) دغه شان د عمه او خاله (ترور یا نو) په باره کبني د حدیث حکم دا دی (لا تنکح المرء علی عمتها و لا المرء علی خالتها)

۲- مطلقه ثلاثه: یعنی کومه ښځه چه په طلاق مغلظه سره خاوند طلاقه کړی وی: دهغه ښځی سره تر هغه وخته واده نشی کولی چه ده بل چا سره نکاح، جماع او دوباره طلاق او عدت نی نه وی مکمل

- د رضاعی وور وور خور! د نسبی وور وور خور خپله خور یا میرنی خور وی خود د رضاعی وور وور سره هیخ قرابت نه وی.

د رضاعت په سلسله کبني د علما پدی اتفاق دی.

ده یو سړی دوه ښځی وی او هغوی پر دوه بیلو بیلو ماشومانو ته په رضاعت سره شوه وور کړی وی نو دغه ماشومان هم په رضاعت سره یو بل ته رضاعی خور او وور وور پری د فقه په اصطلاح کبني ده ته ده (میره په شوهو) رضاعت وائی (لبن الفحل)

د محرمه رضاعت مقدار او مدت رضاعت که لږ وی او که ډیر کله چه ثابت شی په هغی سره رضاعت ثابتیږی او د رضاعت حکم په دوه نیو کالو کبني ثابتیږی که د دغه مدت څخه وروسته چادیوی ښځی شوه ځنبلی وی په هغه حرمت نه ثابتیږی

در محرما تو بل قسم موقته محرما ت دی محرما ت موقته: هغه ته وائی چه ده حرمت سبب د زوال یعنی زائل کید ونکی دی، کله چه هغه سبب زائل شی حرمت قطع

شوی: حکم سورة النساء (الایه) ۳- پنځمه ښځه چه څلور په نکاح کبني وی تو څو چه د څلورو تعداد په موت یا طلاق سره نه وی کم شوی.

که یوه ښځه په عدت کبني هم وی د پنځمی ښځی سره نکاح نه شی کولی ۴- غیر مسلمه او غیر کتابیه:

کومه ښځه چه مسلمانا یا اهل کتابه یعنی (په تورات، انجیل ایمان لرونکی نه وی د هغی سره نکاح نه کبړی دایمان یا کتابیت نه وروسته نکاح وور سره جائزه ده.

۵- ملاحظه: د کومی ښځی او خاوند تر منځ چه د لعان په وجه تفریق راغلی وی. دغه خاوند د دغه ښځی سره دوباره نکاح نشی کولی تر څو چه ځان ته درو غزن (دروغگو) ونه وائی او د قذف حد پری ونه لکبړی.

د بل منکوحه یا دبل شخص په عدت کبني چه کومه شځه وی دهغوی سره نکاح نکبړی.

د حره (داصیلي) ښځه ده پاسه دوینځی (کنیز) سره نکاح نه کبړی. پاتی برخه ادامه لری

Agahi Hoquqi

Publication organ for Ministry of Justice

آگاهی حقوقی

صاحب امتیاز: وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان
مدیر مسؤل: حفیظ الله زکی « ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱ » h.zaki۲۰۰۷@gmail.com
سردبیر: دردانه فضائلی
هیأت تحریر: عبدالرحمن عظیمی، فیض الله خواجه آمانی، سید محمد رضا فخری و گلالی سنگر خیل عزیز
آدرس: کابل، وزارت عدلیه، ریاست عمومی حقوق مرکز، امریت آگاهی عامه حقوقی
دیزاین: موسی یوسفی yosefmosa@gmail.com
آدرس انترنتی ما: www.moj.gov.af پست الکترونیکی: agahi.hoquqi@gmail.com

20May 2010

*

۱۳۸۹ ثور ۳۰

*

شماره ۵۲

*

سال چهارم

سید محمد رضا فخری

حق انتخاب نام نیکو برای طفل

از جمله حقوق طفل بر والدین، انتخاب بهترین و زیباترین نام برای او است. منظور از نام زیبا، نامی است که از دیدگاه شرع پسندیده و دارای معانی نیکو باشد که شامل اسامی انبیا، صحابه، علماء، دلاوران میدان جنگ و شهدا است. متأسفانه با اینکه فرهنگ اسلام غنی و گسترده است، ما مسلمانان تحت تأثیر فرهنگ بیگانگان قرار می‌گیریم و اسمهای کاملاً بیگانه برای فرزندان خود انتخاب می‌کنیم. انتخاب نام نیک، بهترین هدیه‌ای است که هر طفل نوزاد در روزهای نخست زندگی از پدر و مادر می‌گیرد. که این نام به عنوان یادگار پدر و مادر باقی می‌ماند و نام آنها را زنده نگه می‌دارد چنانچه پیامبر اسلام می‌فرماید: «نخستین هدیه‌ای که هر یک از شما به فرزندش می‌بخشد، نام خوب است. پس بهترین نام را برای فرزند خود انتخاب کنید.»

در دین اسلام حقوق و وظائف متقابلی میان پدر و فرزند وجود دارد. که هر یک از پدر و فرزند موظف اند به وظایف و حقوقی که بر عهده دارند به بهترین وجه عمل کنند. حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه به این حقوق و وظائف اشاره نموده است که می‌فرماید:

(ان الولد علی الوالد حقا و ان للوالد علی الولد حقا فحق الوالد علی الوالد ان يعطيه فی کل شی الا فی معصيته الله سبحانه و حق الوالد علی الوالد ان يحسن اسمه و يحسن ادبه و يعلمه القرآن) ترجمه: «برستی که فرزند بر پدر حقی دارد و پدر نیز بر فرزند حقی دارد. حق پدر بر فرزند این است که در همه چیز جز در معصیت خدا او را اطاعت کند و حق فرزند بر پدر آنکه برای او نام نیک انتخاب کند و تربیتش را نیکو قرارداد و قرآن را به او بیاموزد.»

بنابراین با توجه به اینکه نام هرکسی تا پایان زندگی تابلوی وجود او می‌باشد و نام نیکو تا ثیر بسزایی در شخصیت طفل دارد در دین اسلام سفارش های فراوانی برای گذاشتن نام نیکو برای کودکان شده است و جالب است بدانید نام گذاری هر کودک مادر یا پدر یا پدربزرگ و دیگران نیست بلکه حق کودک است و چون خودش زبان

اصطلاحات حقوقی

فاضلاب: آبهای مستعمل و کثیف فابریکات و اماکن خصوصی و عمومی.

غناي مدیون: اعاده وضعیت بهتر مادی شخص قرضدار، که در آن حالت توان پرداخت دین را دارا می‌گردد.

غیر محصول: حاصل زراعتی درو نشده

غایه: هدف نهایی
غبن: زبانی که یکی از طرفین حین انعقاد عقد نسبت عدم مهارت متحمل شده و نظر به آن یک نوع عدم تعادل بین وجایب متقابل طرفین عقد بمیان می‌آید.

غره: مجازات مالی که فقها آن را به اندازه هزار دینار می‌دانند

عناق: در بغل گرفتن زن بیگانه و غیر محرم
«قاموس اصطلاحات حقوقی»

خانواده‌ها نگرند رسول خدا(ص) سفارش نموده اسم نیکو برای اولاد برگزینید و آن را به‌عنوان یک حق از طرف فرزندان به‌عهده‌الدین قرار داده و فرموده است: «من حق الولد علی الوالد ان یُحسِن اسمَه و یُحسِن ادبَه» یعنی یکی از حقوق فرزند بر پدر این است که برای او نام نیکو برگزیند و او را نیکو تربیت کند.

همچنین می‌فرماید: «إنکم تدعون یوم القیامه بأسمائکم وأسماء آبائکم، فأحسنوا أسمائکم» یعنی شما در روز قیامت به‌نام خود و پدران تان خوانده می‌شوید پس در انتخاب نام نیک اهتمام کنید. در اسلام، انتخاب نام نیکو از وظایف والدین و یکی از حقوق فرزند بر پدر و مادر شناخته شده است. اهمیت نامگذاری فرزند به‌حدی است که سفارش شده، حتی پیش از تولد فرزند، برای وی نام مناسب برگزیده شود. در این مورد حضرت علی (علیه السلام) می‌فرماید: فرزندان خود را پیش از ولادتشان نامگذاری کنید و اگر نمی‌دانید فرزندان پسر است یا دختر، نامی برایش برگزینید که مناسب دختر و پسر باشد؛ زیرا اگر به دنیا آمد، به همان نام یاد می‌کنید، و اگر مرده متولد شد، روز قیامت شما را ملاقات می‌کند و به پدرش می‌گوید: چرا برای من نام نهادی؟ مگر پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) نوه خود را قبل از تولد، محسن نام نهاده بود؟

چنانچه از احادیث فهمیده می‌شود نام‌گذاری می‌تواند در روزهای مختلفی از جمله همان روز اول ولادت در زمان تحنیک یا سه روز بعد، یا در روز هفتم که سنت عقیقه به جا آورده می‌شود، انجام گیرد. در مورد حق نامگذاری طفل در اسناد بین المللی در ماده (۷) کنوانسیون حقوق طفل چنین آمده است: «یک طفل بعد از تولد فوراً باید سجل شود، حق دارد از بدو تولد نامی داشته باشد، صاحب هویت ملی گردد و تا جای ممکن، حق شناخت والدین خود و مراقبت از جانب آنان را دارد. دول طرف کنوانسیون باید اجرای این حقوق را مطابق به قوانین ملی و در چهار چوب اسناد بین المللی مربوط در این زمینه تضمین کنند بخصوص اگر عکس قضیه منجر به بی‌هویتی طفل شود.»

در نتیجه درمیابیم که فرزند به‌عنوان یادگار پدر و مادر باقی می‌ماند و نام آنها را زنده نگه می‌دارد. بنابراین والدین باید در انتخاب نام یادگارشان دقت عمل به خرج داده و رابطه اسم با مسمی را به خاطر بسپارند. انتخاب بهترین و زیباترین نامها برای فرزند نامی است که از دیدگاه شرع پسندیده و دارای معانی نیکو باشد و شامل اسامی انبیا، صحابه، علماء، دلاوران میدان جنگ و شهدا باشد. متأسفانه با اینکه فرهنگ اسلام غنی و گسترده است، اما تحت تأثیر فرهنگ بیگانگان قرار گرفته ایم و اسمهای کاملاً بیگانه برای فرزندان خود انتخاب می‌کنیم.

منابع و مأخذ:

- ۱- نهج البلاغه، کلمات قصار، شماره ۳۹۹.
- ۲- سوره حجرت آیه (۱۳)
- ۳- کنوانسیون حقوق طفل مصوب مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورخ ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹.

دولسی جرگې په اړه معلومات

ولسی جرگه د افغانستان د اسلامی جمهوریت د دولت د ملي شوری یوه برخه تشکیلوي.

ملي شوری له دووه برخو څخه تشکیل شوي:

- ۱- ولسی جرگه.
- ۲- مشرانو جرگه.

دولسی جرگې جوړښت

دولسی جرگې ټول (۲۴۹) غړي د خلکو لخوا د (۵) کلونو لپاره ټاکل کېږي، ټولي قومي ډلې په ولسی جرگه کې استازي لري. ښځې هم په ولسی جرگه کې ټاکل کېږي، په حقیقت کې د ولسی جرگې له څو څو څخه یو پر څلورمه برخه (۶۸ کسان) ښځو ته ځانگړې شوي.

دولسی جرگې دندې او واکونه:

ولسی جرگه د ملي شوری تر ټولو ځواکمن مجلس دی، نوموړی مجلس حتي کولی شي دغو د دوه پر درې برخو رایو سره هغه قوانین تصویب کړي چې جمهور رئیس هغه توشیح کړي نه وي. همدارنگه ولسی جرگه لاندې نورې دندې هم ترسره کوي:

۱- د وزیرانو، لوی څارنوال، د مرکزي بانک د رئیس، د ملي امنیت د ادارې سرپرست، د سرې میاشتی د ټولني د رئیس، د سترې محکمې د رئیس او غړو په شمول د جمهور رئیس د مقرریو تأیید.

۲- د کابینې د هره یو وزیر استیضاح په سلوکې د (۲۰) غړو په موافقو رأو سره، دغه استیضاح امکان لری د وزیر د نه باور د رأیې باعث شي.

۳- د پیسو د چاپولو او خپرولو په باره کې له اقتصادي کمیتې سره د مشورو لپاره د مرکزي بانک ملزمول.

۴- د هېواد د بودجې او ملي پرمختیا په اړه تصمیم نیول.

۵- د جمهور رئیس په علیه د مطرح شوو (د بشریت علیه جنایتونه، ملی خیانت یا جرم) تورو په اړه رایه اخیستنه. ولسی جرگه کولی شي د دوه پر درې برخو رأیو پر بنسټ، د جمهور رئیس تورو ته رسیدگی وکړي، پداسې حال کې چې د جمهور رئیس عزلول په بشپړو اضطراري شرایطو کې د امکان منونکی وي، دغه واک د یوې قاعدې په شکل نه رامنځته کېږي.

په هغه صورت کې چې ولسی جرگه د جمهور رئیس تورو ته په رسیدگی شروع وکړي، په وروستی قدم کې به دلویې جرگې دایر بدل، یعنی (د افغانستان د خلکو ستر تمثیلونکی) وي. دغه لویه جرگه د ملي شوری د غړو، د ولایتي او ولسوالیو له رئیسانو څخه جوړه ده. څه وخت چې لویه جرگه د جمهور رئیس لخوا دایره شي، لویه جرگه کولی شي د اساسي قانون د تعدیل لو اصلاح، تصمیم نیونې (دخپلواکی، ملی حاکمیت، ځمکنی بشپړتیا او د هېواد دلورې گټې) په اړه دندې ترسره کړي.

تاریخچه او اوسنی وضعیت

د استازو د غونډې په اړوند ټاکنې: دولسی جرگې او نوو شورا گانو ټاکنې، په (۱۳۸۴) ه. ش کال د تلې په (۱۹) نېټه په بریالیتوب سره ترسره شوه. پدې ټاکنو کې، خلکو په ځانگړي ډول نه د گوندونو په استازیتوب سیالی وکړي. دغه ټاکنې د مقننه قوې لومړنۍ عمومي ټاکنې وې چې له (۱۳۴۸) ه. ش کال څخه راپدېخوا ترسره شوي وي.

«نخستین هدیه‌ای که هر یک از شما به فرزندش می‌بخشد، نام خوب است. پس بهترین نام را برای فرزند خود انتخاب کنید.» (پیامبر اکرم (ص))